

KRAJOWA IZBA
RADCÓW PRAWNYCH

KODEKS ETYKI RADCY PRAWNEGO

REGULAMIN WYKONYWANIA ZAWODU

Warszawa 2023

Szanowni Państwo, Koleżanki i Koledzy!

Oddajemy w Państwa ręce zbiorcze, elektroniczne wydanie aktów prawnych kluczowych dla każdego radcy prawnego i aplikanta radcowskiego: Kodeksu Etyki Radcy Prawnego i Regulaminu wykonywania zawodu. Czynimy to nie bez powodu: w 2022 r. Nadzwyczajny Krajowy Zjazd Radców Prawnych uchwalił nowelizację Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, a następnie Krajowa Rada Radców Prawnych uchwaliła znowelizowany Regulamin wykonywania zawodu radcy prawnego. Zmiany, które weszły w życie 1 stycznia 2023 r., pomogą rozstrzygnąć kolejne dylematy, jakie rodzi praktyka zawodowa na współczesnym rynku usług prawnych.

Zasadnicze modyfikacje Kodeksu Etyki Radcy Prawnego dotyczą:

- informowania o wykonywaniu zawodu i pozyskiwania klientów poprzez dostosowanie regulacji do przepisów prawa unijnego – co umożliwi korzystanie z każdej formy promocji przy jej ograniczeniu ze względu na przepisy prawa, dobre obyczaje oraz podstawowe wartości zawodowe i zasady etyki zawodowej (niezależność, tajemnica zawodowa, konflikt interesów, godność zawodu, uczciwość i rzetelność zawodowa),
- uregulowania zasad współpracy z osobami trzecimi w obszarze informowania o wykonywaniu zawodu i pozyskiwania klientów oraz prowadzenia regulowanej i nieregulowanej działalności prawniczej, jeżeli nie gwarantują one świadczenia usług prawniczych zgodnie z przepisami prawa lub wprowadzają modele współpracy z radcami prawnymi wywołujące szereg ryzyk dla wykonywania zawodu zgodnego z zasadami jego wykonywania i zasadami etyki zawodowej, w tym także przywrócenia zakazu dzielenia się wynagrodzeniem za świadczenie pomocy prawnej z osobami w niej nie uczestniczącymi – co ma na celu wzmocnienie ochrony interesów odbiorców usług przed nieuprawnionym wkraczaniem przez ww. osoby w sferę świadczenia pomocy prawnej zastrzeżoną dla prawniczych zawodów regulowanych, interesu publicznego, w tym wymiaru sprawiedliwości przed nadmiernym i nieuzasadnionym zgłaszaniem roszczeń oraz zapobieżenie nieuczciwym praktykom rynkowym,
- uregulowania obszaru zajęć niedopuszczalnych (naruszających podstawowe wartości i zasady etyki zawodowej) poprzez modyfikację kryteriów oceny ich dopuszczalności, a także wprowadzenie zasad odnoszących się do ich wykonywania w tych przypadkach, gdy są one dopuszczalne oraz zajęć, które mogą być łączone ze świadczeniem pomocy prawnej (bezpośrednio z nią związanych lub jej podporządkowanych),

- dookreślenia, co rozumie się przez konflikt interesów, wprowadzenia zasad proceduralnych związanych z zarządzeniem konfliktem interesów oraz przywrócenia zasady przypisywania konfliktu interesów w ramach wieloosobowych struktur wykonywania zawodu,
- uregulowania zasad wykonywania czynności zawodowych w ramach grupy kapitałowej w interesie grupy kapitałowej, w tym na rzecz jej członków,
- doprecyzowania obowiązku zawierania bezpośredniej umowy z klientem – co ma na celu wzmocnienie zaufania w relacji z radcą prawnym i przeciwdziałanie wchodzeniu w tę relację osób trzecich w sposób naruszający przepis prawa, zasady wykonywania zawodu i etyki zawodowej,
- zmiany standardu w zakresie prawa do krytycznych wypowiedzi lub opinii zawodowych o innych radcach prawnych przy uwzględnieniu konstytucyjnie gwarantowanej wolności wypowiedzi (warunków dopuszczalności prawa do krytyki zawodowej).

Istotne było także uporządkowanie materii regulacyjnej, polegające na przeniesieniu części postanowień Kodeksu Etyki, których przedmiotem były kwestie techniczne bardziej związane z zasadami wykonywania zawodu niż etyki zawodowej, do Regulaminu wykonywania zawodu radcy prawnego. Stąd jego nowelizacja, dokonana w grudniu 2022 r. przez KRRP.

W Krajowej Radzie Radców Prawnych uznaliśmy, że skoro przeważająca część radcowskiej pracy odbywa się przed monitorem komputera, a nasza biblioteka rozrasta się częściej w folderach na dysku twardym niż na kolejnych półkach, taka forma obu aktów będzie po prostu wygodna i łatwiejsza w użyciu. Zadbaliśmy o czytelną szatę graficzną i przejrzystość pliku. Mam nadzieję, że ułatwi to lekturę i zachęci Państwa do sięgania do tych dokumentów, ilekroć zajdzie taka potrzeba.

Regulacje etyczne wytyczają fundamenty naszego zawodu, czynią go tym, czym być powinien – zawodem zaufania publicznego, z którym wiąże się wielki przywilej wspierania ludzi w potrzebie, ale i wielki obowiązek bycia uczciwym, rzetelnym i zaangażowanym. Otoczenie, w jakim funkcjonujemy, nie zawsze ułatwia egzekwowanie tych zobowiązań, ale nigdy nie może stać się wymówką. KERP i RWZ to przepisy definiujące radcowskie DNA, a jednocześnie bardzo praktyczne regulacje. Dlatego nie możemy traktować ich jak wykute w granicie, teoretyczne zasady. Powinniśmy raczej myśleć o nich jako o przewodniku w codzienności, w bieżącej pracy. Bardzo do tego zachęcam, ponieważ pamiętanie, rozumienie i stosowanie tych przepisów daje nam – radcom – gwarancję jakości, a naszym klientom bezpieczeństwo i pewność doskonałej opieki.

Życzę Państwu niezmiennie inspirującej lektury!

Włodzimierz Chróścik
Prezes Krajowej Rady Radców Prawnych

UCHWAŁA Nr 884/XI/2023
Prezydium Krajowej Rady Radców Prawnych
z dnia 7 lutego 2023 r.

w sprawie ogłoszenia tekstu jednolitego
Kodeksu Etyki Radcy Prawnego

Na podstawie § 59a Regulaminu działalności samorządu radców prawnych i jego organów stanowiącego załącznik do uchwały Nr 34/VII/2008 Krajowej Rady Radców Prawnych z dnia 26 września 2008 r. w sprawie uchwalenia Regulaminu działalności samorządu radców prawnych i jego organów, uchwała się, co następuje:

§ 1.

Prezydium Krajowej Rady Radców Prawnych ogłasza w załączniku do niniejszej uchwały tekst jednolity Kodeksu Etyki Radcy Prawnego stanowiącego załącznik do uchwały Nr 3/2014 Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 22 listopada 2014 r. w sprawie Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, uwzględniający zmiany wprowadzone uchwałą Nr 1/2022 Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 8 lipca 2022 r. w sprawie zmiany Kodeksu Etyki Radcy Prawnego.

§ 2.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Prezes
Krajowej Rady Radców Prawnych
(-)
Włodzimierz Chróścik

Sekretarz
Krajowej Rady Radców Prawnych
(-)
Agnieszka Gajewska-Zabój

Załącznik do uchwały Nr 884/XI/2023
Prezydium Krajowej Rady
Radców Prawnych z dnia 7 lutego 2023 r.

KODEKS ETYKI RADCY PRAWNEGO¹

(TEKST JEDNOLITY²)

Radca prawny wykonując w sposób samodzielny i niezależny zawód zaufania publicznego, służy dobru osób, których prawa i wolności zostały mu powierzone w celu ochrony. Pełni swoją misję społeczną z poszanowaniem obowiązków wobec demokratycznego społeczeństwa, zawodu radcy prawnego oraz wymiaru sprawiedliwości. Zawód radcy prawnego podlegający ochronie Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej i zorganizowany na zasadzie samorządu stanowi jedną z gwarancji praworządności. Jest to zawód respektujący ideały i obowiązki etyczne jego wykonywania, przyczyniające się do godnego i uczciwego świadczenia pomocy prawnej.³

Dział I Postanowienia ogólne

Art. 1.

Postanowienia Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, zwanego dalej „Kodeksem”, stosuje się do radców prawnych oraz odpowiednio do aplikantów radcowskich, a także – w zakresie wskazanym w przepisach odrębnych – do prawników zagranicznych, świadczących w Rzeczypospolitej Polskiej pomoc prawną w zakresie odpowiadającym czynnościom zawodowym radcy prawnego.

Art. 2.

1.⁴ Radca prawny świadczący przejściowo lub stale pomoc prawną za granicą obowiązany jest przestrzegać postanowień Kodeksu, a także zasad etyki zawodowej obowiązujących w państwie przyjmującym, chyba że przepisy prawa obowiązujące w tym państwie stanowią inaczej.
2. (uchylony)⁵

Art. 3.

1. Naruszenie postanowień Kodeksu stanowi podstawę odpowiedzialności dyscyplinarnej.

¹ Kodeks Etyki Radcy Prawnego stanowi załącznik do uchwały Nr 3/2014 Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 22 listopada 2014 r. w sprawie Kodeksu Etyki Radcy Prawnego.

² Uwzględnia zmiany wprowadzone uchwałą Nr 1/2022 Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 8 lipca 2022 r. w sprawie zmiany Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, która weszła w życie z dniem 1 stycznia 2023 r.

³ W brzmieniu nadanym przez § 1 pkt 1 uchwały Nr 1/2022 Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 8 lipca 2022 r. w sprawie zmiany Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, która weszła w życie z dniem 1 stycznia 2023 r.

⁴ W brzmieniu nadanym przez § 1 pkt 2 lit. a uchwały, o której mowa w odnośniku 3.

⁵ Przez § 1 pkt 2 lit. b uchwały, o której mowa w odnośniku 3.

2. Radca prawny oraz aplikant radcowski nie mogą być pociągnięci do odpowiedzialności dyscyplinarnej za czyn popełniony przed wpisaniem na listę radców prawnych lub listę aplikantów radcowskich, z zastrzeżeniem ust. 3.
3. Radca prawny odpowiada dyscyplinarnie także za czyn popełniony po wpisaniu go na listę aplikantów radcowskich.

Art. 4.⁶

Radca prawny przy wykonywaniu czynności zawodowych obowiązany jest używać wyłącznie tytułu zawodowego „radca prawny”. Nie ogranicza to prawa do posługiwania się posiadanym stopniem lub tytułem naukowym.

Art. 5.

Ileokroć w Kodeksie jest mowa o:

- 1) ustawie o radcach prawnych – rozumie się przez to ustawę z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych;
- 2) (uchylony)⁷
- 3) (uchylony)⁷
- 4) klientcie – rozumie się przez to każdego, na rzecz którego radca prawny świadczy pomoc prawną;
- 5) kancelarii – rozumie się przez to każdą organizacyjnoprawną formę wykonywania zawodu radcy prawnego przewidzianą w ustawie o radcach prawnych;
- 6) osobie, z którą radca prawny na podstawie przepisów prawa może wspólnie wykonywać zawód – rozumie się przez to osobę, która zgodnie z przepisami ustawy o radcach prawnych może być współnikiem spółki, w której radca prawny wykonuje zawód;
- 7) osobie najbliższej – rozumie się przez to osobę, o której mowa w art. 115 § 11 Kodeksu karnego;
- 8) (uchylony)⁸
- 9)⁹ zgodzie klienta – rozumie się przez to wyrażone przez klienta oświadczenie o akceptacji określonego sposobu działania lub zaniechania przez radcę prawnego w toku świadczenia pomocy prawnej, złożone po poinformowaniu klienta o okolicznościach stanowiących istotę danego działania lub zaniechania, jego skutkach, zagrożeniach z nim związanych oraz możliwych bądź wyłączonych przez taką zgodę działaniach alternatywnych.

Dział II

Podstawowe zasady wykonywania zawodu oraz wartości i obowiązki etyczne radcy prawnego

Art. 6.

Radca prawny, mając na uwadze treść roty ślubowania określonej w ustawie o radcach prawnych, obowiązany jest wykonywać czynności zawodowe rzetelnie i uczciwie, zgodnie z prawem, zasadami etyki zawodowej oraz dobrymi obyczajami.

⁶ Ze zmianą wprowadzoną przez § 1 pkt 3 uchwały, o której mowa w odnośniku 3.

⁷ Przez § 1 pkt 4 lit. a uchwały, o której mowa w odnośniku 3.

⁸ Przez § 1 pkt 4 lit. b uchwały, o której mowa w odnośniku 3.

⁹ Dodany przez § 1 pkt 4 lit. c uchwały, o której mowa w odnośniku 3.

Art. 7.

1. Niezależność w wykonywaniu zawodu radcy prawnego jest gwarancją ochrony praw i wolności obywatelskich, demokratycznego państwa prawnego oraz prawidłowego funkcjonowania wymiaru sprawiedliwości.
2. Radca prawny, przy wykonywaniu czynności zawodowych, powinien być wolny od wszelkich wpływów wynikających z jego osobistych interesów, nacisków z zewnątrz oraz ingerencji z jakiegokolwiek strony lub z jakiegokolwiek powodu. Wyrażone przez kogokolwiek polecenia, ograniczające niezależność sugestie czy wskazówki, nie mogą wpływać na prezentowane przez niego stanowisko w sprawie.
3. Radca prawny nie może naruszać zasad etyki zawodowej i niewłaściwie wywiązywać się z obowiązków zawodowych w celu spełnienia oczekiwań klienta lub osób trzecich.

Art. 8.¹⁰

Radca prawny świadcząc pomoc prawną postępuje lojalnie i kieruje się dobrem klienta w celu ochrony jego praw.

Art. 9.

Dochowanie tajemnicy zawodowej jest prawem i obowiązkiem radcy prawnego. Stanowi podstawę zaufania klienta i jest gwarancją praw i wolności.

Art. 10.¹¹

1. Obowiązek unikania przez radcę prawnego konfliktu interesów służy zapewnieniu niezależności, a także dochowaniu tajemnicy zawodowej oraz lojalności wobec klienta.
2. Konflikt interesów występuje w przypadkach, o których mowa w art. 26–30.

Art. 11.

1. Radca prawny obowiązany jest dbać o godność zawodu nie tylko przy wykonywaniu czynności zawodowych, ale również w działalności publicznej i w życiu prywatnym.
- 2.¹² Uchybieniem godności zawodu radcy prawnego jest w szczególności takie postępowanie radcy prawnego, które mogłoby zdyskredytować go w opinii publicznej lub podważyć zaufanie do zawodu radcy prawnego.

Art. 12.

1. Radca prawny zobowiązany jest wykonywać czynności zawodowe sumiennie oraz z należytą starannością uwzględniającą profesjonalny charakter działania.
2. Radca prawny nie może podjąć się prowadzenia sprawy, jeżeli nie posiada wystarczającej wiedzy lub doświadczenia. Może jednak przyjąć sprawę, jeżeli zapewni sobie współpracę posiadającego stosowną wiedzę lub doświadczenie radcy prawnego lub adwokata albo innej osoby, z którą radca prawny może na podstawie przepisów prawa wspólnie wykonywać zawód.
3. Świadcząc pomoc prawną radca prawny zobowiązany jest z szacunkiem traktować wszystkich klientów, zachować umiar i takt w swoich wypowiedziach oraz powściągliwość w okazywaniu

¹⁰ W brzmieniu nadanym przez § 1 pkt 5 uchwały, o której mowa w odnośniku 3.

¹¹ Ze zmianą wprowadzoną przez § 1 pkt 6 uchwały, o której mowa w odnośniku 3.

¹² Ze zmianą wprowadzoną przez § 1 pkt 7 uchwały, o której mowa w odnośniku 3.

osobistego stosunku do stron i uczestników postępowania, sądu bądź organu przed którym występuje.

Art. 13.

Radcowie prawni są odpowiedzialni za samorząd radców prawnych, a w relacjach wzajemnych kierują się zasadami koleżeństwa.

Art. 14.¹³

1. Radca prawny ma obowiązek dbać o swój rozwój zawodowy.
2. Radca prawny obowiązany jest wypełniać obowiązek doskonalenia zawodowego na zasadach określonych przez właściwy organ samorządu.

Dział III

Wykonywanie zawodu

Rozdział 1

Tajemnica zawodowa

Art. 15.

1. Radca prawny jest obowiązany zachować w tajemnicy wszystkie informacje dotyczące klienta i jego spraw, ujawnione radcy prawnemu przez klienta bądź uzyskane w inny sposób w związku z wykonywaniem przez niego jakichkolwiek czynności zawodowych, niezależnie od źródła tych informacji oraz formy i sposobu ich utrwalenia (tajemnica zawodowa).
2. Tajemnica zawodowa obejmuje również wszelkie tworzone przez radcę prawnego dokumenty oraz korespondencję radcy prawnego z klientem i osobami uczestniczącymi w prowadzeniu sprawy – powstałe dla celów związanych ze świadczeniem pomocy prawnej.
3. Tajemnicą zawodową objęte są także informacje ujawnione radcy prawnemu przed podjęciem przez niego czynności zawodowych, jeżeli z okoliczności sprawy wynika, że ujawnienie nastąpiło dla potrzeb świadczenia pomocy prawnej i uzasadnione było oczekiwaniem, że radca prawny będzie ją świadczył.

Art. 16.

Dochowanie tajemnicy zawodowej obejmuje nie tylko zakaz ujawniania informacji i dokumentów, o których mowa w art. 15, ale również zakaz skorzystania z nich w interesie własnym lub innej osoby, chyba że przepisy prawa lub Kodeksu stanowią inaczej.

Art. 17.

Obowiązek zachowania tajemnicy zawodowej nie może być ograniczony w czasie i istnieje również po zaprzestaniu wykonywania zawodu.

---

¹³ W brzmieniu nadanym przez § 1 pkt 8 uchwały, o której mowa w odnośniku 3.

Art. 18.¹⁴

Radca prawny obowiązany jest żądać udziału przedstawiciela samorządu w przeszukaniu, w wyniku którego mogłoby dojść do ujawnienia tajemnicy zawodowej.

Art. 19.¹⁵

1. Radca prawny obowiązany jest podejmować wszelkie przewidziane prawem środki w celu uniknięcia lub ograniczenia określonego w przepisach prawa zwolnienia go z obowiązku dochowania tajemnicy zawodowej.
2. W przypadku zwolnienia z obowiązku dochowania tajemnicy zawodowej radca prawny obowiązany jest niezwłocznie poinformować radę okręgową izby radców prawnych oraz podejmować wszelkie przewidziane prawem środki zmierzające do wyłączenia jawności postępowania lub poszczególnych czynności dotyczących informacji objętych tajemnicą zawodową.

Art. 20.¹⁶

Radca prawny nie może zgłaszać wniosku dowodowego o przesłuchanie w charakterze świadka radcy prawnego lub innej osoby, z którą radca prawny może na podstawie przepisów prawa wspólnie wykonywać zawód – dla ustalenia okoliczności objętych ich obowiązkiem dochowania tajemnicy zawodowej.

Art. 21.¹⁷

Radca prawny obowiązany jest zachować w tajemnicy, także wobec sądów i innych organów, przebieg i treść negocjacji podejmowanych w ramach polubownego załatwienia sprawy – jeżeli brał w nich udział. Obowiązek, o którym mowa w zdaniu pierwszym, obejmuje również innych radców prawnych występujących w imieniu tego samego podmiotu, nawet jeśli nie brali udziału w tych negocjacjach.

Art. 22.

(uchylony)¹⁸

Art. 23.¹⁹

Radca prawny obowiązany jest zabezpieczyć przed niepowołanym ujawnieniem wszelkie informacje objęte tajemnicą zawodową.

Art. 24.

W przypadku, gdy na żądanie klienta radca prawny kieruje do odpowiednich organów zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia czynu zabronionego przez prawo, ujawnionego w związku ze świadczeniem pomocy prawnej – obowiązany jest wyraźnie wskazać, że dokonuje tego w imieniu i z upoważnienia klienta.

¹⁴ Ze zmianą wprowadzoną przez § 1 pkt 9 uchwały, o której mowa w odnośniku 3.

¹⁵ W brzmieniu nadanym przez § 1 pkt 10 uchwały, o której mowa w odnośniku 3.

¹⁶ Ze zmianą wprowadzoną przez § 1 pkt 11 uchwały, o której mowa w odnośniku 3.

¹⁷ W brzmieniu nadanym przez § 1 pkt 12 uchwały, o której mowa w odnośniku 3.

¹⁸ Przez § 1 pkt 13 uchwały, o której mowa w odnośniku 3.

¹⁹ W brzmieniu nadanym przez § 1 pkt 14 uchwały, o której mowa w odnośniku 4.

Rozdział 2

Zajęcia niedopuszczalne oraz konflikt interesów

Art. 25.²⁰

1. Radca prawny nie może prowadzić jakiejkolwiek działalności lub w jakikolwiek sposób uczestniczyć w czynnościach, które ograniczałyby jego niezależność, uchybiałyby godności zawodu, stwarzałyby zagrożenie dla tajemnicy zawodowej lub powodowałyby wystąpienie konfliktu interesów.
2. Radca prawny w ramach wykonywania zawodu może, z zastrzeżeniem ust. 1, wykonywać czynności pozostające z nim w bezpośrednim związku lub podporządkowane świadczeniu pomocy prawnej jako świadczeniu głównemu.
3. Działalność radcy prawnego, w szczególności zawodowa lub gospodarcza, niebędąca świadczeniem pomocy prawnej lub niepozostająca z nią w bezpośrednim związku, może być wykonywana jedynie z zastrzeżeniem ust. 1 i powinna być wyraźnie oddzielona od wykonywania zawodu radcy prawnego.

Art. 25a.²¹

1. Radca prawny nie może w sposób niejawny dla klienta brać udziału lub pomagać osobom trzecim w świadczeniu przez nie pomocy prawnej w celu zarobkowym, w szczególności w charakterze osoby użyczającej nazwiska, cichego wspólnika lub pomocnika.
2. Radca prawny nie może brać udziału lub pomagać w jakiejkolwiek formie, jakimkolwiek charakterze ani w jakikolwiek sposób w świadczeniu pomocy prawnej lub prowadzeniu regulowanej działalności prawniczej przez podmioty nieuprawnione. Przez podmioty nieuprawnione rozumie się osoby lub podmioty świadczące pomoc prawną niezgodnie z przepisami o formach wykonywania zawodu radcy prawnego, w szczególności spółki kapitałowe lub inne osoby, nieposiadające uprawnień do świadczenia pomocy prawnej.
3. Radca prawny nie może wprowadzać w błąd odbiorców usług świadczonych przez osoby trzecie, w tym podmioty nieuprawnione, co do ich charakteru lub rzeczywistego pochodzenia.

Art. 26.

- 1.²² Radca prawny nie może świadczyć pomocy prawnej, jeżeli wykonywanie czynności zawodowych naruszałoby tajemnicę zawodową lub stwarzało znaczne zagrożenie jej naruszenia, ograniczałoby jego niezależność lub stwarzało znaczne zagrożenie jej naruszenia, albo gdy posiadana przez niego wiedza o sprawach innego klienta lub osób, na rzecz których uprzednio wykonywał czynności zawodowe, dawałaby klientowi nieuzasadnioną przewagę.
2. (uchylony)²³
3. (uchylony)²³

Art. 26a.²⁴

1. Radca prawny obowiązany jest powstrzymać się od czynności zawodowych w sprawie ze względu na konflikt interesów lub znaczne ryzyko jego wystąpienia, jeśli wykonuje zawód

²⁰ W brzmieniu nadanym przez § 1 pkt 15 uchwały, o której mowa w odnośniku 3.

²¹ Dodany przez § 1 pkt 16 uchwały, o której mowa w odnośniku 3.

²² W brzmieniu nadanym przez § 1 pkt 17 lit. a uchwały, o której mowa w odnośniku 3.

²³ Przez § 1 pkt 17 lit. b uchwały, o której mowa w odnośniku 3.

²⁴ Dodany przez § 1 pkt 18 uchwały, o której mowa w odnośniku 3.

w kancelarii wspólnie z innymi radcami prawnymi lub osobami, z którymi na podstawie przepisów prawa może wspólnie wykonywać zawód i ktokolwiek z nich znajduje się w sytuacji konfliktu interesów.

2. Radca prawny może jednak świadczyć pomoc prawną w przypadku, o którym mowa w ust. 1, wyłącznie za zgodą klienta lub osoby, na rzecz której uprzednio wykonywał czynności zawodowe oraz jeżeli przyjęte w kancelarii rozwiązania organizacyjne i techniczne zapewniają ochronę tajemnicy zawodowej, a posiadana przez radcę prawnego wiedza o sprawach innego klienta lub osób, na rzecz których uprzednio wykonywał czynności zawodowe, nie daje nieuzasadnionej przewagi. Możliwość taka wyłączona jest w sytuacjach, o których mowa w art. 28 ust. 2.

Art. 27.

Radca prawny nie może udzielić pomocy prawnej, jeżeli:

- 1) brał udział w sprawie jako przedstawiciel organów władzy publicznej lub osoba pełniąca funkcję publiczną albo jako arbiter, mediator lub biegły;
- 2) zeznawał uprzednio jako świadek w sprawie o okolicznościach sprawy;
- 3)²⁵ osoba najbliższa albo z jakichkolwiek przyczyn pozostająca w stosunku zależności z radcą prawnym brała lub bierze udział w rozstrzygnięciu sprawy;
- 4) sprawa dotyczy radcy prawnego, adwokata lub innej osoby, z którą radca prawny może na podstawie przepisów prawa wspólnie wykonywać zawód – o ile wykonują czynności zawodowe w tym samym czasie na rzecz tego samego klienta;
- 5) był albo pozostaje w bliskich stosunkach z przeciwnikiem swojego klienta lub osobą zainteresowaną niekorzystnym dla klienta rozstrzygnięciem sprawy;
- 6) osoba najbliższa radcy prawnemu jest pełnomocnikiem strony przeciwnej lub wykonywała na jej rzecz w tej sprawie inną pomoc prawną.

Art. 28.

1. Radca prawny nie może być obrońcą lub pełnomocnikiem klientów, jeżeli ich interesy są sprzeczne w tej samej sprawie lub sprawie z nią związanej.
2. Radca prawny nie może być obrońcą lub pełnomocnikiem klienta, jeżeli przeciwnik klienta jest również jego klientem w jakiegokolwiek sprawie.
3. Radca prawny nie może być obrońcą lub pełnomocnikiem klienta, którego interesy są sprzeczne z interesami osób, na rzecz których radca prawny uprzednio wykonywał czynności zawodowe w tej samej sprawie lub w sprawie z nią związanej.

Art. 29.

- 1.²⁶ Radca prawny nie może doradzać:

- 1) klientowi, którego interesy są sprzeczne z interesami innego klienta w tej samej sprawie lub w sprawie z nią związanej;
- 2) klientowi, jeżeli jego interesy są sprzeczne w tej samej sprawie lub w sprawie z nią związanej z interesami osoby, na rzecz której radca prawny uprzednio wykonywał czynności zawodowe.

²⁵ W brzmieniu nadanym przez § 1 pkt 19 uchwały, o której mowa w odnośniku 4.

²⁶ Ze zmianą wprowadzoną przez § 1 pkt 20 lit. a uchwały, o której mowa w odnośniku 3.

2. Zakazy doradzania, o których mowa w ust. 1, nie obowiązują, jeżeli klient lub klienci oraz osoby, na rzecz których radca prawny uprzednio wykonywał czynności zawodowe, wyrazili na takie działanie zgodę. Radca prawny nie może jednak uzyskać takiej zgody, jeżeli jest lub był obrońcą w sprawie karnej co najmniej jednego z nich.
3. (uchylony)²⁷

Art. 30.²⁸

1. Radca prawny nie może świadczyć pomocy prawnej klientowi, jeżeli w danej sprawie lub sprawie z nią związanej pomiędzy klientem a radcą prawnym lub osobą mu najbliższą istnieje konflikt interesów lub znaczne ryzyko jego wystąpienia.
2. Umowa radcy prawnego z klientem, która nie dotyczy świadczenia pomocy prawnej lub nie jest zawierana w ramach zwykłej działalności klienta, powinna być poprzedzona poinformowaniem klienta o jej istotnych elementach, tak aby klient miał możliwość skorzystania z porady innego prawnika.

Art. 30a.²⁹

1. Radca prawny przed przystąpieniem do świadczenia pomocy prawnej w danej sprawie obowiązany jest do zbadania, czy nie występuje konflikt interesów, a w przypadku jego stwierdzenia – do odmowy jej świadczenia.
2. Jeżeli konflikt interesów ujawni się w czasie świadczenia pomocy prawnej w danej sprawie, radca prawny obowiązany jest z niej zrezygnować, a w szczególności wypowiedzieć pełnomocnictwo wszystkim klientom, których dotyczy konflikt interesów.
3. Obowiązek unikania konfliktu interesów odnosi się również do radcy prawnego przyjmującego pełnomocnictwo substytucyjne.

Rozdział 3

Informowanie o wykonywaniu zawodu oraz pozyskiwanie klientów

Art. 31.³⁰

1. Informowanie o wykonywaniu zawodu jest prawem radcy prawnego.
2. Informowaniem o wykonywaniu zawodu jest komunikacja mająca na celu bezpośrednią lub pośrednią promocję radcy prawnego, jego wizerunku, wykonywania zawodu lub kancelarii bez względu na treść, formę lub środki komunikacji. Nie stanowi informowania o wykonywaniu zawodu przekazywanie prostych i sprawdzalnych informacji niesłużących celom promocyjnym, które:
  - 1) umożliwiają bezpośredni kontakt z radcą prawnym lub kancelarią, w szczególności nazwa domeny internetowej lub adres poczty elektronicznej;
  - 2) odnoszą się do usług lub wizerunku radcy prawnego i zostały opracowane w sposób niezależny, w szczególności bez wynagrodzenia.

²⁷ Przez § 1 pkt 20 lit. b uchwały, o której mowa w odnośniku 3.

²⁸ W brzmieniu nadanym przez § 1 pkt 21 uchwały, o której mowa w odnośniku 3.

²⁹ Dodany przez § 1 pkt 22 uchwały, o której mowa w odnośniku 3.

³⁰ W brzmieniu nadanym przez § 1 pkt 23 uchwały, o której mowa w odnośniku 3.

3. Informowaniem o wykonywaniu zawodu jest także wykorzystywanie przez radcę prawnego przy wykonywaniu zawodu komunikacji pochodzącej od podmiotu zewnętrznego, lecz prowadzonej w imieniu, na rzecz lub w interesie radcy prawnego.
4. Informowanie o wykonywaniu zawodu powinno być wyraźnie oznaczone. W razie wątpliwości przyjmuje się, że komunikacja stanowi informowanie o wykonywaniu zawodu przez radcę prawnego, którego z punktu widzenia odbiorcy dotyczy lub może dotyczyć.

Art. 32.³⁰

1. Zakazane jest informowanie o wykonywaniu zawodu sprzeczne z prawem, dobrymi obyczajami oraz stanowiące naruszenie postanowień Kodeksu, w tym:
  - 1) uchybiające godności zawodu;
  - 2) naruszające tajemnicę zawodową;
  - 3) niezgodne z rzeczywistością lub wprowadzające w błąd;
  - 4) nierzeczowe, w tym zawierające treści lub odesłania niezwiązane z wykonywaniem zawodu;
  - 5) ograniczające klientowi swobodę w podejmowaniu decyzji, w szczególności poprzez:
    - a) powoływanie się na wpływy lub znajomości,
    - b) wykorzystywanie łatwowierności lub przymusowego położenia,
    - c) nadużywanie zaufania,
    - d) wywieranie presji,
    - e) wywoływanie nieuzasadnionego oczekiwania, składanie niemożliwych do zrealizowania lub nierzetelnych obietnic lub gwarancji;
  - 6) narzucające się, w szczególności naruszające sferę prywatności, natarczywe, w nieodpowiednim miejscu, mogące wywrzeć wpływ na decyzję o skorzystaniu z pomocy prawnej;
  - 7) polegające na porównywaniu czynności zawodowych z czynnościami innych możliwych do identyfikacji osób lub podmiotów.
2. Informowanie o wykonywaniu zawodu obejmujące prezentowanie wykazów lub oznaczeń klientów, ich opinii, komentarzy, referencji lub rekomendacji jest dopuszczalne jedynie za ich zgodą, o ile nie narusza postanowień Kodeksu. Niedopuszczalne jest jednak prezentowanie takich informacji o sprawach karnych, karno-skarbowych, o wykroczenia, rodzinnych i opiekuńczych.
3. W przypadku informowania o wykonywaniu zawodu:
  - 1) w ramach współpracy radcy prawnego z osobami wykonującymi zawód regulowany lub innymi osobami, w tym na zlecenie radcy prawnego oraz określonymi w art. 31 ust. 3,
  - 2) przez inną osobę w imieniu, na rzecz lub w interesie radcy prawnego – za jego zgodą lub wiedzą, z jego inicjatywy lub z jego udziałem – radca prawny obowiązany jest zapewnić, aby to informowanie było zgodne z prawem, dobrymi obyczajami oraz postanowieniami Kodeksu.

Art. 33.³⁰

1. Radca prawny może pozyskiwać klientów zgodnie z prawem, dobrymi obyczajami oraz postanowieniami Kodeksu. Pozyskiwanie klientów nie może naruszać zasad określonych w art. 31 ust. 3 i 4 oraz art. 32.
2. Pozyskiwaniem klientów jest bezpośrednia lub pośrednia działalność mająca na celu doprowadzenie do zawarcia lub zmiany umowy z możliwą do zidentyfikowania lub zidentyfikowaną osobą lub klientem.
3. Radca prawny nie może pozyskiwać klientów za pośrednictwem lub przy pomocy osób lub pod-

miotów zewnętrznych dzieląc się z nimi wynagrodzeniem pochodzącym od pozyskanego w ten sposób klienta, jeżeli nie uczestniczą one w świadczeniu pomocy prawnej na rzecz tego klienta.

4. Dopuszczalne jest podawanie przez radcę prawnego w ramach przetargów lub konkursów informacji o sprawach prowadzonych na rzecz klienta, o ile wymagają tego przepisy prawa, a klienci wyrazili na to zgodę.

Art. 34.

1. Radca prawny nie może przyjmować wynagrodzenia lub innego świadczenia za skierowanie klienta do innego podmiotu świadczącego pomoc prawną lub usługi z nią związane.
2. Zakaz, o którym mowa w ust.1, nie dotyczy ustalonego w umowie wynagrodzenia lub innego świadczenia za przejście praktyki lub jej części, w tym sprzedaż przedsiębiorstwa lub jego części, od radcy prawnego, adwokata lub innej osoby, z którą radca prawny może na podstawie przepisów prawa wspólnie wykonywać zawód albo ich spadkobierców.

Art. 35.³¹

1. Radca prawny może wykonywać czynności zawodowe drogą elektroniczną.
2. Wykonując czynności zawodowe drogą elektroniczną radca prawny:
  - 1) powinien być zawsze jednoznacznie identyfikowalny jako nadawca lub odbiorca wykonujący zawód, w tym poprzez adresy poczty elektronicznej lub inne identyfikatory;
  - 2) nie może korzystać z drogi elektronicznej w sposób anonimowy lub wobec anonimowych klientów lub innych odbiorców.

Rozdział 4

Wynagrodzenie radcy prawnego oraz środki klienta

Art. 36.³²

1. Wysokość wynagrodzenia radcy prawnego lub sposób jego ustalenia powinny zostać uzgodnione z klientem przed przystąpieniem do świadczenia pomocy prawnej.
2. Wysokość wynagrodzenia powinna być ustalana, w szczególności z uwzględnieniem koniecznego nakładu pracy, wymaganej specjalistycznej wiedzy, umiejętności i odpowiedniego doświadczenia, stopnia trudności i złożoności sprawy, jej precedensowego bądź nietypowego charakteru, miejsca i terminu świadczenia usługi lub innych szczególnych warunków wymaganych przez klienta, znaczenia sprawy dla klienta, odpowiedzialności wiążącej się z prowadzeniem sprawy, utraty lub ograniczenia możliwości pozyskania lub wykonywania czynności zawodowych na rzecz innych klientów oraz rodzaju więzi z klientem.
3. Radca prawny nie może zawierać z klientem umowy, na mocy której klient zobowiązuje się zapłacić wynagrodzenie za prowadzenie sprawy wyłącznie w razie osiągnięcia pomyślnego jej wyniku, chyba że co innego stanowią przepisy prawa. Dopuszczalna jest natomiast umowa, która przewiduje dodatkowe wynagrodzenie za pomyślny wynik sprawy, zawarta przed ostatecznym rozstrzygnięciem sprawy.
4. Wynagrodzenie radcy prawnego nie obejmuje opłat i wydatków. Radca prawny nie jest obowiązany

³¹ W brzmieniu nadanym przez § 1 pkt 24 uchwały, o której mowa w odnośniku 3.

³² W brzmieniu nadanym przez § 1 pkt 25 uchwały, o której mowa w odnośniku 3.

zany do ponoszenia za klienta opłat i wydatków. Radca prawny nie ponosi odpowiedzialności za skutki prawne, jakie mogą powstać w następstwie ich nieuiszczenia.

5. Radca prawny nie może wstrzymać wykonania czynności w prowadzonej sprawie z powodu nieotrzymania ustalonego wynagrodzenia lub jego części. Jednak w przypadku, gdy klient go nie zapłaci – radca prawny może na tej podstawie wypowiedzieć umowę i pełnomocnictwo.
6. Radca prawny nie może dzielić się wynagrodzeniem za świadczenie pomocy prawnej z osobą lub podmiotem, które nie uczestniczyły w jej świadczeniu. Zakaz ten nie dotyczy wynagrodzenia dzielonego w ramach wspólnego wykonywania zawodu, w tym podziału zysku w kancelarii, lub wspólnego świadczenia pomocy prawnej z innym radcą prawnym lub osobą, z którą radca prawny może na podstawie przepisów prawa wspólnie wykonywać zawód.

Art. 37.

1. Pieniądze, papiery wartościowe i inne aktywa majątkowe klienta, znajdujące się w posiadaniu radcy prawnego, o ile ich zdeponowanie na rachunku jest możliwe, powinny być odpowiednio wyodrębnione i zdeponowane na rachunku odrębnym od innych rachunków radcy prawnego. Nie dotyczy to przekazanych radcy prawnemu środków na pokrycie opłat i wydatków związanych z prowadzoną sprawą.
2. (uchylony)³³
3. (uchylony)³³
- 4.³⁴ Radca prawny nie może przekazać środków z tytułu zapłaty wynagrodzenia z rachunku odrębnego na swój rachunek bez zgody klienta. Jeżeli jednak umowa o świadczenie pomocy prawnej zawarta została co najmniej w formie dokumentowej, a klient opóźnia się z zapłatą wymagalnego wynagrodzenia radcy prawnego lub jego części, radca prawny ma prawo potrącić swoją wierzytelność z wierzytelnością klienta o wypłatę środków znajdujących się w dyspozycji radcy prawnego.
5. (uchylony)³⁵

Rozdział 5 Wolność słowa i pisma

Art. 38.

- 1.³⁶ Radca prawny korzystając przy wykonywaniu zawodu z ustawowej wolności słowa i pisma obowiązany jest w swych wystąpieniach zachować umiar i takt.
- 2.³⁷ Radca prawny nie może w swoich zawodowych wystąpieniach grozić postępowaniem karnym lub dyscyplinarnym.
3. Radca prawny nie może świadomie podawać informacji nieprawdziwych, ale nie odpowiada za zgodność z prawdą informacji uzyskanych od klienta.
4. Radca prawny odpowiada za formę i treść pism procesowych i innych dokumentów przez siebie sporządzonych w związku ze świadczoną pomocą prawną.

³³ Przez § 1 pkt 26 lit. a uchwały, o której mowa w odnośniku 3.

³⁴ W brzmieniu nadanym przez § 1 pkt 26 lit. b uchwały, o której mowa w odnośniku 3.

³⁵ Przez § 1 pkt 26 lit. c uchwały, o której mowa w odnośniku 3.

³⁶ W brzmieniu nadanym przez § 1 pkt 27 lit. a uchwały, o której mowa w odnośniku 3.

³⁷ Ze zmianą wprowadzoną przez § 1 pkt 27 lit. b uchwały, o której mowa w odnośniku 3.

5. (uchylony)³⁸
6. Radca prawny powinien unikać publicznego okazywania swojego osobistego stosunku do klienta, jego osób najbliższych i innych uczestników postępowania.
7. Negatywne nastawienie klienta do strony przeciwnej nie powinno mieć wpływu na postawę radcy prawnego, który powinien działać taktownie i bez uprzedzeń do strony przeciwnej, nie podejmując działań zmierzających do zaostrzenia konfliktu.

Art. 39.³⁹

Radca prawny, wypowiadając się w swoich zawodowych wystąpieniach publicznie o sprawie prowadzonej przez niego lub innego radcę prawnego, nie może uchybiać godności zawodu. Obowiązany jest uwzględnić dobro i interesy klienta, zachować umiar, takt oraz zawodowy dystans wobec sprawy, a informacje o swojej działalności zawodowej ograniczyć do niezbędnej i rzeczowej potrzeby.

Rozdział 6

Wspólne wykonywanie zawodu

Art. 40.

Radca prawny wykonujący zawód w jednostce organizacyjnej, w której regulacje wewnętrzne (procedury, regulaminy) są sprzeczne z Kodeksem, jest obowiązany do postępowania zgodnie z Kodeksem.

Art. 41.⁴⁰

Radca prawny sprawujący kierownictwo nad innym radcą prawnym, w szczególności jako zatrudniający innego radcę prawnego, koordynujący pracę zespołu radców prawnych lub współpracujący z nim przy wykonywaniu zawodu, nie może naruszać ich niezależności w wykonywaniu zawodu poprzez merytoryczne ingerowanie w treść zajmowanego stanowiska co do prawa oraz samodzielności w prowadzeniu sprawy przed sądem lub innym organem orzekającym.

Rozdział 7

Świadczenie pomocy prawnej na rzecz osoby prawnej lub innej jednostki organizacyjnej

Art. 42.

1. Radca prawny wykonujący zawód na podstawie umowy o pracę bądź umowy o świadczenie stałej pomocy prawnej klientowi będącemu osobą prawną nie może:
  - 1) utożsamiać interesu klienta z interesem jego organów lub jednego z nich albo członków tych organów;
  - 2) utożsamiać interesu klienta z interesem innych podmiotów z grupy kapitałowej klienta bądź interesem ich organów albo członków tych organów;

³⁸ Przez § 1 pkt 27 lit. c uchwały, o której mowa w odnośniku 3.

³⁹ W brzmieniu nadanym przez § 1 pkt 28 uchwały, o której mowa w odnośniku 3.

⁴⁰ W brzmieniu nadanym przez § 1 pkt 29 uchwały, o której mowa w odnośniku 3.

- 3) odmówić udzielenia porad, opinii prawnych lub wyjaśnień co do prawa żadnemu z organów tej osoby prawnej, chyba że umowa z klientem stanowi inaczej.
2. Umowa z klientem lub odrębne oświadczenie klienta powinno wskazywać organy i osoby upoważnione do zasięgania od radcy prawnego stanowiska co do prawa i wyrażania zgody na podejmowane czynności zawodowe.
- 3.⁴¹ Umowa z klientem należącym do grupy kapitałowej może przewidywać:
  - 1) zobowiązanie radcy prawnego do wykonywania czynności zawodowych na rzecz innych klientów należących do tej grupy, z tym że nie może to naruszać form wykonywania zawodu, ograniczać niezależności, stwarzać zagrożenia naruszenia tajemnicy zawodowej lub ryzyka wystąpienia konfliktu interesów, uchybiać godności zawodu;
  - 2) obowiązek brania pod uwagę przez radcę prawnego – obok interesu klienta – również interesu grupy kapitałowej, do której ten klient należy.
4. Stanowisko co do prawa, przedstawiane przez radcę prawnego na wniosek jednego z organów klienta, radca prawny powinien udostępnić innym organom na ich wniosek, chyba że umowa z klientem stanowi inaczej. Umowa z klientem może regulować udostępnianie takiego stanowiska organom lub osobom z grupy kapitałowej klienta.
5. W razie różnicy stanowisk pomiędzy organami klienta lub członkami jego organów radca prawny nie może występować w roli arbitra lub członka zespołu rozstrzygającego spór. Dotyczy to także organów grupy kapitałowej klienta i ich członków. Powinien natomiast dłożyć starań dla usunięcia tej różnicy.
6. Przepisy ust. 1–5 stosuje się odpowiednio do świadczenia pomocy prawnej jednostce organizacyjnej niebędącej osobą prawną.

Dział IV **Stosunek do klienta⁴²**

Art. 43.

- 1.⁴³ Radca prawny obowiązany jest wykonywać czynności zawodowe wyłącznie na podstawie umowy zawartej z klientem, chyba że sprawa zostanie mu powierzona na podstawie przepisów prawa przez sąd lub inny organ lub na podstawie umowy z podmiotem wykonującym zadania publiczne w zakresie świadczenia nieodpłatnej pomocy prawnej, a także w innych przypadkach określonych w przepisach prawa. Radca prawny, w razie konieczności dokonania czynności niecierpiących zwłoki w przypadkach określonych w przepisach prawa, obowiązany jest do niezwłocznego zawarcia umowy z klientem.
- 2.⁴⁴ Podejmując się świadczenia pomocy prawnej, radca prawny obowiązany jest przed przystąpieniem do czynności zawodowych ustalić z klientem zakres usługi, wysokość wynagrodzenia lub sposób jego wyliczenia, a także zasady ponoszenia opłat i wydatków.
- 3.⁴⁵ Na żądanie klienta radca prawny obowiązany jest poinformować go o posiadanym ubezpieczeniu o odpowiedzialności cywilnej za szkody wyrządzone przy wykonywaniu zawodu oraz o organie przyjmującym skargi na działalność zawodową.

---

⁴¹ W brzmieniu nadanym przez § 1 pkt 30 uchwały, o której mowa w odnośniku 3.

⁴² W brzmieniu nadanym przez § 1 pkt 31 uchwały, o której mowa w odnośniku 3.

⁴³ W brzmieniu nadanym przez § 1 pkt 32 lit. a uchwały, o której mowa w odnośniku 3.

⁴⁴ Ze zmianą wprowadzoną przez § 1 pkt 32 lit. b uchwały, o której mowa w odnośniku 3.

⁴⁵ Ze zmianą wprowadzoną przez § 1 pkt 32 lit. c uchwały, o której mowa w odnośniku 3.

4. (uchylony)⁴⁶**Art. 44.**⁴⁷

1. Radca prawny obowiązany jest informować klienta o przebiegu sprawy i jej wyniku w sposób z nim uzgodniony, w szczególności o skutkach podejmowanych czynności procesowych, chyba że klient wyrazi zgodę na odstąpienie od tego obowiązku.
2. Radca prawny obowiązany jest uzyskać zgodę klienta na skierowanie sprawy do polubownego załatwienia lub na dokonanie czynności procesowych obejmujących wniesienie pozwu, uznanie powództwa, zawarcie ugody, cofnięcie powództwa.
3. Radca prawny obowiązany jest przedstawić klientowi informację o bezzasadności lub niecelowości wnoszenia środka odwoławczego od orzeczenia kończącego sprawę w danej instancji, chyba że przepisy prawa stanowią inaczej.

Art. 44a.⁴⁸

Jeżeli pozwala na to charakter sprawy, radca prawny obowiązany jest przedstawić klientowi informację o pozasądowych możliwościach rozstrzygnięcia lub rozwiązania sporu, w szczególności w trybie mediacyjnym oraz arbitrażowym.

Art. 45.⁴⁹

Stosunki pomiędzy radcą prawnym a klientem powinny być oparte na zaufaniu. Utrata zaufania może być podstawą wypowiedzenia pełnomocnictwa i rozwiązania umowy przez radcę prawnego.

Art. 46.

Radca prawny nie może odmówić wydania klientowi na jego wniosek, po zakończeniu stosunku prawnego na podstawie którego prowadził sprawę, otrzymanych od niego dokumentów oraz pism procesowych w sprawach, które prowadził. Radca prawny nie może uzależniać wydania tych dokumentów od uregulowania przez klienta należności.

Art. 47.⁵⁰

Radca prawny, rezygnując ze świadczenia pomocy prawnej, obowiązany jest uczynić to w takim czasie, by klient dla ochrony swoich interesów mógł skorzystać z pomocy prawnej innej osoby. W takim przypadku radca prawny obowiązany jest dokonać czynności niecierpiących zwłoki, których zaniechanie wiązałoby się z nieodwracalnym uszczerbkiem dla interesu klienta.

---

⁴⁶ Przez § 1 pkt 32 lit. d uchwały, o której mowa w odnośniku 3.

⁴⁷ W brzmieniu nadanym przez § 1 pkt 33 uchwały, o której mowa w odnośniku 3.

⁴⁸ Dodany przez § 1 pkt 34 uchwały, o której mowa w odnośniku 3.

⁴⁹ Ze zmianą wprowadzoną przez § 1 pkt 35 uchwały, o której mowa w odnośniku 3.

⁵⁰ W brzmieniu nadanym przez § 1 pkt 36 uchwały, o której mowa w odnośniku 3.

Dział V

Stosunek do sądów i urzędów

Art. 48.

Radca prawny powinien dbać o to, aby jego zachowanie nie naruszyło powagi sądu, urzędu lub innych instytucji, przed którymi występuje, a także, by jego wystąpienia nie naruszały godności osób uczestniczących w postępowaniu.

Art. 49.⁵¹

Radca prawny nie może publicznie okazywać swojego osobistego stosunku do pracowników wymiaru sprawiedliwości, organów i innych instytucji, przed którymi występuje.

Dział VI

Stosunki pomiędzy radcami prawnymi

Art. 50.

- 1.⁵² Radca prawny obowiązany jest do lojalności i koleżeństwa wobec członków samorządu.
- 2.⁵³ Radca prawny obowiązany jest powstrzymać się od działania naruszającego obowiązek lojalności wobec radcy prawnego współpracującego z nim w kancelarii również po zakończeniu tej współpracy.
- 3.⁵⁴ Radca prawny nie może podejmować czynności zmierzających do pozbawienia innego radcy prawnego zatrudnienia lub utraty klienta, chyba że wynika to z jego obowiązków przewidzianych prawem albo stanowi zgodną z Kodeksem formę pozyskiwania klienta.

Art. 51.⁵⁵

Radca prawny nie może porozumiewać się z przeciwnikiem klienta z pominięciem jego pełnomocnika lub obrońcy będącego radcą prawnym albo osobą, z którą radca prawny na podstawie przepisów prawa może wspólnie wykonywać zawód, chyba że pełnomocnik lub obrońca wyrazili na to zgodę.

Art. 52.

- 1.⁵⁶ Radca prawny może zwracać uwagę członkowi samorządu postępującemu niezgodnie z zasadami etyki zawodowej.
- 2.⁵⁷ Radca prawny może złożyć związane z wykonywaniem zawodu zawiadomienie dotyczące innego radcy prawnego wyłącznie do właściwego organu samorządu.
- 3.⁵⁷ Radca prawny obowiązany jest zachować wzgląd na interes publiczny i godność zawodu przy wyrażaniu wobec osób trzecich negatywnych wypowiedzi lub opinii o wykonywaniu zawodu przez innego radcę prawnego.

⁵¹ W brzmieniu nadanym przez § 1 pkt 37 uchwały, o której mowa w odnośniku 3.

⁵² Ze zmianą wprowadzoną przez § 1 pkt 38 lit. a uchwały, o której mowa w odnośniku 3.

⁵³ Ze zmianą wprowadzoną przez § 1 pkt 38 lit. b uchwały, o której mowa w odnośniku 3.

⁵⁴ W brzmieniu nadanym przez § 1 pkt 38 lit. c uchwały, o której mowa w odnośniku 3.

⁵⁵ W brzmieniu nadanym przez § 1 pkt 39 uchwały, o której mowa w odnośniku 3.

⁵⁶ Ze zmianą wprowadzoną przez § 1 pkt 40 lit. a uchwały, o której mowa w odnośniku 3.

⁵⁷ W brzmieniu nadanym przez § 1 pkt 40 lit. b uchwały, o której mowa w odnośniku 3.

- 4.⁵⁷ Radca prawny wypowiadający się o innym radcy prawnym lub wydający opinię o wykonywaniu zawodu przez innego radcę prawnego obowiązany jest wysłuchać w miarę możliwości zainteresowanego oraz zachować obiektywizm i rzeczowość.

Art. 53.

- 1.⁵⁸ Przed rozpoczęciem wykonywania czynności zawodowych radca prawny obowiązany jest dowiedzieć się od klienta, czy w tej samej sprawie działa lub działał już na jego rzecz inny radca prawny. Jeżeli działa, radca prawny:
- 1) informuje go o podjęciu się świadczenia pomocy prawnej w tej sprawie;
  - 2) ustala z nim oraz klientem zasady współpracy, jeżeli jest to uzasadnione interesem klienta lub tego on oczekuje;
  - 3) nie podejmuje działań mających na celu podważenie zaufania klienta wobec niego.
2. (uchylony)⁵⁹
- 3.⁶⁰ W przypadkach, o których mowa w ust. 1, dotychczasowy lub poprzedni radca prawny świadczący klientowi pomoc prawną informuje radcę prawnego przystępującego do sprawy lub ją przejmującego o istotnych okolicznościach sprawy, a na żądanie klienta wydaje mu niezwłocznie dokumenty związane ze sprawą.
- 4.⁶¹ Radca prawny przystępujący do sprawy lub ją przejmujący obowiązany jest poinformować klienta o potrzebie rozliczenia się z dotychczasowym lub poprzednim radcą prawnym.

Art. 54.⁶²

W razie pilnej konieczności niezbędnej pomocy prawnej, radca prawny po jej udzieleniu obowiązany jest niezwłocznie powiadomić o tym dotychczasowego pełnomocnika lub obrońcę klienta.

Art. 55.⁶³

Radca prawny, będący pełnomocnikiem osoby inicjującej postępowanie w sprawie przeciwko innemu radcy prawnemu, związanej z wykonywaniem zawodu, obowiązany jest niezwłocznie zawiadomić o przyjęciu pełnomocnictwa dziekana rady okręgowej izby radców prawnych, do której ten radca prawny należy oraz, za jego pośrednictwem, podjąć próbę polubownego załatwienia sprawy.

Art. 56.

W razie związanego z wykonywaniem zawodu sporu pomiędzy radcami prawnymi są oni obowiązani przed skierowaniem sprawy do sądu podjąć próbę polubownego jego rozstrzygnięcia po zawiadomieniu i przy udziale dziekana rady okręgowej izby radców prawnych, do której należy jeden z nich. Obowiązek zawiadomienia dziekana spoczywa na radcy prawnym wszczynającym spór.

⁵⁸ Ze zmianą wprowadzoną przez § 1 pkt 41 lit. a uchwały, o której mowa w odnośniku 3.

⁵⁹ Przez § 1 pkt 41 lit. b uchwały, o której mowa w odnośniku 3.

⁶⁰ Ze zmianą wprowadzoną przez § 1 pkt 41 lit. c uchwały, o której mowa w odnośniku 3.

⁶¹ W brzmieniu nadanym przez § 1 pkt 41 lit. d uchwały, o której mowa w odnośniku 3.

⁶² Ze zmianą wprowadzoną przez § 1 pkt 42 uchwały, o której mowa w odnośniku 3.

Art. 57.

Radcowie prawni powinni udzielać sobie pomocy i służyć radą w sprawach związanych z wykonywaniem zawodu, o ile nie szkodzi to interesom klienta albo nie przekracza granic pomocy grzecznościowej.

Art. 58.⁶⁴

Radca prawny obowiązany jest zawiadomić pełnomocnika lub obrońcę strony przeciwnej o podjętych lub zamierzonych czynnościach procesowych zmierzających do odroczenia posiedzenia lub zawieszenia postępowania bądź zmiany kolejności spraw na wokandzie.

Art. 59.

(uchylony)⁶⁵

Dział VII**Stosunki radcy prawnego z samorządem****Art. 60.⁶⁶**

Korzystanie z czynnego prawa wyborczego oraz sprawowanie obowiązków w organach samorządu jest prawem członka tego samorządu.

Art. 61.

- ⁶⁷ Radcę prawnego obowiązuje szacunek i lojalność wobec organów samorządu.
- ⁶⁷ Radca prawny obowiązany jest stosować się do uchwał organów samorządu.

Art. 62.

- ⁶⁸ Radca prawny obowiązany jest współdziałać z organami samorządu w sprawach związanych z jego funkcjonowaniem i zadaniami oraz w sprawach wykonywania zawodu i przestrzegania postanowień Kodeksu.
- Radca prawny wezwany przez dziekana, wicedziekana, rzecznika dyscyplinarnego lub jego zastępcę, sąd dyscyplinarny, a także wizytatorów, obowiązany jest stawić się w wyznaczonym terminie, a w razie zaistnienia przeszkody usprawiedliwić niestawiennictwo.
- ⁶⁹ Radca prawny wezwany do złożenia wyjaśnień przez podmioty, o których mowa w ust. 2, w sprawach wynikających z ustawowych zadań samorządu lub postanowień Kodeksu obowiązany jest złożyć wyjaśnienia w wyznaczonym terminie.

⁶³ Ze zmianą wprowadzoną przez § 1 pkt 43 uchwały, o której mowa w odnośniku 3.

⁶⁴ W brzmieniu nadanym przez § 1 pkt 44 uchwały, o której mowa w odnośniku 3.

⁶⁵ Przez § 1 pkt 45 uchwały, o której mowa w odnośniku 3.

⁶⁶ W brzmieniu nadanym przez § 1 pkt 46 uchwały, o której mowa w odnośniku 3.

⁶⁷ Ze zmianą wprowadzoną przez § 1 pkt 47 uchwały, o której mowa w odnośniku 3.

⁶⁸ W brzmieniu nadanym przez § 1 pkt 48 lit. a uchwały, o której mowa w odnośniku 3.

⁶⁹ W brzmieniu nadanym przez § 1 pkt 48 lit. b uchwały, o której mowa w odnośniku 3.

Art. 63.⁷⁰

1. Radca prawny, wykonując obowiązki patrona, powinien dołożyć należytej staranności, aby właściwie przygotować aplikanta radcowskiego do wykonywania zawodu, przekazując mu wiedzę i doświadczenie oraz kształtując jego postawę etyczną.
2. Radca prawny obowiązany jest postępować w stosunku do aplikanta radcowskiego rzetelnie i uczciwie, zgodnie z prawem, zasadami etyki zawodowej oraz dobrymi obyczajami.

Art. 64.⁷⁰

1. Sprawowanie obowiązków w samorządzie polega na członkostwie w organach kolegialnych, pełnieniu funkcji w tych organach, piastowaniu organów jednoosobowych oraz wykonywaniu innych obowiązków powierzonych przez organy samorządu.
2. Radca prawny przy sprawowaniu obowiązków w samorządzie obowiązany jest kierować się zadaniami tego samorządu i interesem publicznym.
3. Radca prawny sprawujący obowiązki w samorządzie obowiązany jest wypełniać je rzetelnie i z najwyższą starannością, w szczególności:
  - 1) nie może wykorzystywać ich sprawowania dla korzyści swojej albo osób mu najbliższych;
  - 2) powinien traktować wszystkich członków samorządu równoprawnie;
  - 3) powinien w granicach swoich zadań i możliwości służyć członkom samorządu informacją, pomocą i radą.
4. Radca prawny, składając rezygnację ze sprawowania obowiązków w samorządzie, obowiązany jest ją umotywować.
5. Radca prawny, któremu prawomocnie wymierzono karę zawieszenia prawa do wykonywania zawodu, powinien powstrzymać się od pełnienia obowiązków w samorządzie.

Art. 65.⁷⁰

Radca prawny, który – sprawując obowiązki w samorządzie – uzyskał wiadomości objęte tajemnicą zawodową lub dotyczące spraw osobistych innego radcy prawnego, może je wykorzystać wyłącznie w zakresie dopuszczalnym przez prawo lub dla prawidłowej realizacji powierzonych mu obowiązków.

Art. 66.⁷⁰

Radca prawny obowiązany jest do terminowej zapłaty składek oraz opłat, kar pieniężnych, kosztów postępowania dyscyplinarnego i innych należności na rzecz samorządu.

---

⁷⁰ W brzmieniu nadanym przez § 1 pkt 49 uchwały, o której mowa w odnośniku 3.

UCHWAŁA Nr 124/XI/2022
Krajowej Rady Radców Prawnych
z dnia 3 grudnia 2022 r.

w sprawie Regulaminu wykonywania zawodu radcy prawnego

Na podstawie art. 60 pkt 8 lit. f ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1166) uchwała się, co następuje:

§ 1.

Uchwała się Regulamin wykonywania zawodu radcy prawnego w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Traci moc uchwała Nr 94/IX/2015 Krajowej Rady Radców Prawnych z dnia 13 czerwca 2015 r. w sprawie Regulaminu wykonywania zawodu radcy prawnego.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2023 r.

Prezes
Krajowej Rady Radców Prawnych
(-)
Włodzimierz Chróścik

Wiceprezes
Krajowej Rady Radców Prawnych
(-)
Zbigniew Tur

Załącznik do uchwały Nr 124/XI/2022
Krajowej Rady Radców Prawnych
z dnia 3 grudnia 2022 r.

Regulamin wykonywania zawodu radcy prawnego

Dział I Postanowienia wstępne

§ 1.

1. Regulamin wykonywania zawodu radcy prawnego, zwany dalej „Regulaminem”, określa szczególne zasady wykonywania zawodu radcy prawnego.
2. Postanowienia Regulaminu stosuje się odpowiednio także do radcy prawnego, który wykonuje przejściowo lub stale zawód za granicą, bez uszczerbku dla zasad wykonywania zawodu obowiązujących w miejscu wykonywania zawodu.
3. Postanowienia Regulaminu stosuje się odpowiednio do aplikantów radcowskich, a także do prawników zagranicznych.

§ 2.

Ileokroć w Regulaminie jest mowa o:

- 1) ustawie o radcach prawnych – rozumie się przez to ustawę z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1166);
- 2) Kodeksie – rozumie się to przez Kodeks Etyki Radcy Prawnego stanowiący załącznik do uchwały Nr 3/2014 Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 22 listopada 2014 r. w sprawie Kodeksu Etyki Radcy Prawnego;
- 3) prawniku zagranicznym – rozumie się przez to prawnika zagranicznego w rozumieniu ustawy z dnia 5 lipca 2002 r. o świadczeniu przez prawników zagranicznych pomocy prawnej w Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2020 r. poz. 823);
- 4) klientcie – rozumie się przez to każdego, na rzecz kogo radca prawny świadczy pomoc prawną;
- 5) kancelarii – rozumie się przez to każdą organizacyjnoprawną formę wykonywania zawodu radcy prawnego przewidzianą w ustawie o radcach prawnych;
- 6) kancelarii radcy prawnego – rozumie się przez to formę wykonywania zawodu we własnym imieniu i na własny rachunek przez radcę prawnego prowadzącego jednoosobową działalność gospodarczą;
- 7) spółce – rozumie się przez to spółkę stanowiącą dopuszczalną formę wykonywania zawodu radcy prawnego przewidzianą w ustawie o radcach prawnych;

- 8) wspólnocie biurowej – rozumie się przez to korzystanie w celu wykonywania zawodu przez radcę prawnego wykonującego zawód na podstawie umowy cywilnoprawnej lub w kancelarii radcy prawnego ze wspólnego lokalu i urzędzeń z innym radcą prawnym lub osobą, z którą radca prawny może wspólnie wykonywać zawód, bez utworzenia spółki”
- 9) lokalu – rozumie się przez to lokal przeznaczony do stałej obsługi klientów przez kancelarię radcy prawnego, spółkę lub we wspólnocie biurowej;
- 10) radcy prawnym świadczącym pomoc prawną w ramach spółki – rozumie się przez to radcę prawnego będącego współnikiem spółki lub zatrudnionego w spółce na podstawie umowy o pracę lub umowy cywilnoprawnej;
- 11) osobie, z którą radca prawny może wspólnie wykonywać zawód – rozumie się przez to osobę, która zgodnie z przepisami ustawy o radcach prawnych może być współnikiem spółki, w której radca prawny wykonuje zawód;
- 12) zastępcy radcy prawnego – rozumie się przez to zastępcę radcy prawnego, o którym mowa w art. 21 ust. 2 ustawy o radcach prawnych;
- 13) udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej – rozumie się przez to udzielanie przez radcę prawnego nieodpłatnej pomocy prawnej w rozumieniu ustawy z dnia 5 sierpnia 2016 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz o edukacji prawnej (Dz.U. z 2021 poz. 945).

Dział II

Szczegółowe zasady dotyczące tajemnicy zawodowej i konfliktu interesów

Rozdział I

Tajemnica zawodowa

§ 3.

Radca prawny obowiązany jest zabezpieczyć informacje objęte tajemnicą zawodową w sposób adekwatny do charakteru, rodzaju i skali swojej działalności, otoczenia oraz rodzaju informacji stanowiących tajemnicę zawodową i ryzyka ich ujawnienia (czynniki ryzyka).

§ 4.

1. Radca prawny powinien zapewnić adekwatne warunki przechowywania dokumentów zawierających informacje objęte tajemnicą zawodową.
2. Dokumenty zawierające informacje objęte tajemnicą zawodową należy przechowywać w sposób chroniący je przed utratą, zniszczeniem, zniekształceniem, zmianą lub zaginięciem. Dokumenty przechowywane w formie elektronicznej powinny być objęte odpowiednią kontrolą dostępu oraz zabezpieczeniem systemu przed zakłóceniem działania, uzyskaniem nieuprawnionego dostępu lub utratą danych. Radca prawny powinien kontrolować dostęp osób współpracujących do takich dokumentów.
3. Sposób postępowania z dokumentami związanymi ze świadczeniem pomocy prawnej po jej zakończeniu powinien być ustalony z klientem, przy czym radca prawny może zachować ich kopie. Okres przechowywania dokumentów nie może być krótszy niż terminy przedawnienia ewentualnych roszczeń cywilnoprawnych z tytułu odpowiedzialności radcy prawnego za

świadczanie pomocy prawnej, przedawnienia karalności i przedawnienia dyscyplinarnego, o którym mowa w art. 70 ustawy o radcach prawnych, chyba że ustawa stanowi inaczej. Do dokumentów będących materiałami archiwalnymi wchodzącymi do narodowego zasobu archiwalnego w rozumieniu przepisów odrębnych stosuje się te przepisy.

§ 5.

Dostęp do informacji stanowiących tajemnicę zawodową powinien być ograniczony do osób świadczących pomoc prawną lub osób współpracujących z radcą prawnym przy jej świadczeniu. Przed dopuszczeniem osób współpracujących z radcą prawnym do wykonywania czynności związanych ze świadczeniem pomocy prawnej radca prawny powinien uzyskać ich zobowiązanie na piśmie, a w szczególnym przypadku w formie dokumentowej, do przestrzegania obowiązku zachowania w tajemnicy wszelkich informacji, o których dowiedziały się w związku z wykonywaniem tych czynności, chyba że obowiązek zachowania tajemnicy ciąży na nich z mocy przepisów prawa w zakresie odpowiadającym tajemnicy zawodowej radcy prawnego. Oświadczenie o zobowiązaniu może być złożone z wykorzystaniem wzoru stanowiącego załącznik do Regulaminu.

Rozdział 2

Konflikt interesów

§ 6.

1. Radca prawny wykonujący zawód poza stosunkiem pracy obowiązany jest prowadzić rejestr klientów, na potrzeby badania konfliktu interesów.
2. W przypadku gdy radca prawny wykonuje zawód wspólnie z innymi osobami można prowadzić jeden rejestr klientów. Rejestr klientów jest dostępny dla wszystkich osób wspólnie wykonujących zawód.

§ 7.

1. Jeżeli radca prawny zamierza zarządzać konfliktem interesów poprzez stosowanie rozwiązań technicznych i organizacyjnych, o których mowa w art. 26a ust. 2 Kodeksu, obowiązany jest opracować w formie pisemnej i przyjąć politykę barier informacyjnych uwzględniającą co najmniej następujące zasady i dostosowującą je do charakteru i warunków świadczonej pomocy prawnej:
  - 1) sprawdzenie, czy radca prawny przed przystąpieniem do świadczenia pomocy prawnej na rzecz klienta objętego konfliktem interesów nie miał dostępu do informacji objętych tajemnicą zawodową lub dających temu klientowi nieuzasadnioną przewagę w stosunku do innego podmiotu pozostającego w konflikcie interesów;
  - 2) zapewnienie, że radca prawny podczas świadczenia pomocy prawnej na rzecz klienta objętego konfliktem interesów nie ma dostępu, do informacji, o których mowa w pkt 1;
  - 3) zapewnienie, że radca prawny podczas świadczenia pomocy prawnej na rzecz klienta objętego konfliktem interesów nie kontaktuje się w tych sprawach z osobami zatrudnionymi w kancelarii lub z nią współpracującymi, które zapoznały się lub mają dostęp do informacji, o których mowa w pkt 1;
  - 4) zapewnienie, że radca prawny podczas świadczenia pomocy prawnej na rzecz klienta objętego konfliktem interesów nie korzysta z pomocy oraz nie współpracuje z osobami, które zapoznały się lub mają dostęp do informacji, o których mowa w pkt 1.

2. Zasady, o których mowa w ust. 1, mogą być realizowane w szczególności poprzez:
  - 1) uniemożliwienie radcy prawnemu dostępu do dokumentów zawierających informacje, o których mowa w ust. 1 pkt 1;
  - 2) ograniczenie radcy prawnemu dostępu do systemów informatycznych kancelarii w zakresie umożliwiającym zapoznanie się z informacjami, o których mowa w ust. 1 pkt 1;
  - 3) świadczenie przez radcę prawnego pomocy prawnej wyłącznie w odrębnym lokalu niż główny lokal kancelarii;
  - 4) objęcie działaniami, których mowa w pkt 1–3, osób, z których pomocy radca prawny korzysta lub z którymi współpracuje, w szczególności personelu biurowego.

§ 8.

W przypadku, o którym mowa w art. 25 ust. 1 Kodeksu, wyraźne oddzielenie dopuszczalnej działalności radcy prawnego niebędącej świadczeniem pomocy prawnej lub niepozostającej z nią w bezpośrednim związku, w szczególności zawodowej lub gospodarczej, o którym mowa w art. 25 ust. 3 Kodeksu, polega na:

- 1) wyodrębnieniu struktury organizacyjnej takiej działalności od struktury organizacyjnej przeznaczonej do świadczenia pomocy prawnej oraz
- 2) wyodrębnieniu funkcjonalnym polegającym na rozdzieleniu wszelkich środków, w tym finansowych, służących do prowadzenia innej działalności od środków służących świadczeniu pomocy prawnej oraz
- 3) wyodrębnieniu rachunkowym zapewniającym ewidencję zdarzeń umożliwiającą rozdzielnie środków finansowych przeznaczonych na prowadzenie innej działalności od środków finansowych związanych ze świadczeniem pomocy prawnej oraz
- 4) wyodrębnieniu informacyjnym zapewniającym czytelną identyfikację, w ramach której działalności radca prawny w danych okolicznościach występuje.

Dział III

Szczegółowe zasady dotyczące form wykonywania zawodu i współpracy zawodowej

Rozdział 1

Stosunek pracy i umowa cywilnoprawna

§ 9.

1. Radcy prawnemu nie wolno zawrzeć umowy o pracę lub umowy cywilnoprawnej, która ogranicza jego niezależność, narusza lub zagraża naruszeniem tajemnicy zawodowej, powoduje powstanie konfliktu interesów lub uchybia godności zawodu.
2. W przypadku gdy warunki wykonywania zawodu w ramach stosunku pracy lub na podstawie umowy cywilnoprawnej nie odpowiadają przepisom prawa, postanowieniom Kodeksu lub Regulaminu lub utrudniają wykonywanie czynności i obowiązków zawodowych radca prawny obowiązany jest do poinformowania o tym podmiotu go zatrudniającego.

§ 10.

1. Radca prawny koordynujący pomoc prawną nie może naruszać samodzielności radców prawnych w świadczeniu pomocy prawnej.

2. Radca prawny koordynujący pomoc prawną powinien w szczególności:
  - 1) uzgodnić ze współpracującymi radcami prawnymi system rozdzielania spraw i dbać o zgodne z ustaleniami rozdzielanie zadań zawodowych;
  - 2) dbać o prawidłowy rozkład czasu pracy radców prawnych, uwzględniający potrzeby jednostki organizacyjnej oraz postanowienia ustawy o radcach prawnych;
  - 3) dbać o ustalenie planu urlopów uwzględniającego potrzeby radców prawnych i jednostki organizacyjnej.

Rozdział 2

Kancelaria radcy prawnego i spółka

§ 11.

Spółka i radca prawny świadczący pomoc prawną w ramach spółki powinni uzgodnić zasady świadczenia pomocy prawnej.

§ 12.

W spółkach, w których funkcjonują praktyki specjalizujące się w określonych dziedzinach prawa, radca prawny, któremu powierzono kierowanie określoną praktyką, może:

- 1) ustalać wewnętrzne zasady świadczenia pomocy prawnej w ramach tej praktyki;
- 2) zobowiązać osoby należące do danej praktyki do wcześniejszej konsultacji z nim czynności zawodowych, z zastrzeżeniem art. 41 Kodeksu.

Dział IV

Szczegółowe zasady dotyczące lokalu

§ 13.

Lokal powinien zapewniać warunki prawidłowego wykonywania zawodu, w szczególności zapewniać przestrzeganie obowiązku zachowania i zabezpieczenia tajemnicy zawodowej oraz odpowiadać wymogom godności zawodu i postanowieniom Regulaminu.

§ 14.

1. Oznaczenie lokalu powinno zawierać firmę lub nazwę kancelarii radcy prawnego lub spółki wraz z określeniem formy wykonywania zawodu, oraz wskazanie zawodu lub zawodów wykonywanych w kancelarii radcy prawnego lub spółce. Dopuszczalne jest również umieszczanie w oznaczeniu lokalu imion i nazwisk radców prawnych, posiadanych przez nich stopni naukowych, tytułu naukowego lub zawodowego, logo lub innych oznaczeń indywidualizujących lub wyróżniających kancelarię radcy prawnego lub spółkę, a także stosowanie oznaczeń w języku obcym.
2. Radcowie prawni współpracujący przy świadczeniu pomocy prawnej w konkretnych sprawach bez tworzenia spółki lub będący uczestnikami wspólnoty biurowej nie mogą wprowadzać w błąd co do wykonywania przez nich zawodu, w szczególności przy oznaczeniu form jego wykonywania, oznaczaniu lokalu wspólnoty biurowej, informowaniu o wykonywaniu zawodu lub pozyskiwaniu klientów i wykonywaniu czynności zawodowych.

Dział V

Szczegółowe zasady dotyczące informowania o wykonywaniu zawodu i uczestniczenia w rankingach działalności zawodowej

Rozdział 1

Informowanie o wykonywaniu zawodu

§ 15.

Informowanie o wykonywaniu zawodu może zawierać w szczególności następujące informacje:

- 1) imię i nazwisko (wraz ze zdjęciem), życiorys zawodowy, posiadane tytuły zawodowe (w tym również uprawniające do wykonywania innego zawodu zaufania publicznego), stopnie naukowe i tytuł naukowy, kwalifikacje, doświadczenie i umiejętności zawodowe wynikające z dotychczasowej praktyki zawodowej, pełnionych funkcji i zajmowanych stanowisk, możliwość świadczenia pomocy prawnej w językach obcych, preferowane zakresy praktyki zawodowej, datę rozpoczęcia działalności kancelarii lub spółki, wykaz publikacji związanych z zawodem oraz przyznane tytuły lub nagrody związane z wykonywaniem zawodu;
- 2) logotyp Krajowej Izby Radców Prawnych, wskazanie prawnej formy wykonywania zawodu wraz z oznaczeniem indywidualizującym siedzibę i adres kancelarii, formę kontaktów z klientem (w tym komunikacji elektronicznej), zasady świadczenia pomocy prawnej, zasady kształtowania wynagrodzenia (w tym jego formy lub wysokość), nazwiska wspólników i zawody wykonywane przez nich w kancelarii, wskazanie osób lub spółek, z którymi radca prawny stale współpracuje, w tym również wykonujące usługi związane ze świadczeniem pomocy prawnej, wysokość sumy posiadanego ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej za szkody wyrządzone przy wykonywaniu czynności zawodowych;
- 3) o wykonywaniu przez radcę prawnego innych czynności pozostających w bezpośrednim związku ze świadczeniem pomocy prawnej lub jej podporządkowanych jako świadczeniu głównemu;
- 4) przydatne w tworzeniu, utrzymaniu, poszerzaniu zaufania i dobrej relacji z klientem, a także pozytywnego wizerunku radcy prawnego, obejmujące w szczególności informowanie o misji, strategii i profilu działania kancelarii, zasadach współpracy z klientem, zasadach i trybie składania skarg lub reklamacji, udogodnieniach dla klienta;
- 5) o uczestniczeniu w rankingach działalności zawodowej i zajętych miejscach – jeżeli są one prowadzone zgodnie z postanowieniami Regulaminu,
- 6) odnoszące się do wyników finansowych kancelarii – jeżeli przedstawiają one rzetelnie i jasno obraz sytuacji finansowej kancelarii i zostały obliczone na podstawie prawidłowo prowadzonej dokumentacji finansowej kancelarii.

§ 16.

Informując o wykonywaniu zawodu radca prawny obowiązany jest:

- 1) oznaczyć w sposób czytelny, jednoznaczny i zrozumiały, że stanowi to komunikację, o której mowa w art. 31 ust. 2 Kodeksu, w tym wyraźnie i zrozumiale wskazać jaką formę promocji stanowi,
- 2) zapewnić łatwą rozpoznawalność i odróżnialność informowania od treści niemających takiego charakteru.

Rozdział 2

Rankingi działalności zawodowej

§ 17.

Radca prawny lub kancelaria mogą uczestniczyć w rankingu działalności zawodowej, który spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) warunki uczestnictwa w rankingu nie mogą stać w sprzeczności z zasadami wykonywania zawodu lub postanowieniami Kodeksu.
- 2) organizator rankingu publicznie ogłosił o:
  - a) tworzeniu rankingu,
  - b) warunkach uczestnictwa,
  - c) kryteriach klasyfikacji uczestników;
- 3) prawo uczestniczenia w rankingu ma każdy podmiot spełniający ogłoszone warunki;
- 4) definicje zawarte w warunkach uczestnictwa w rankingu oraz kryteria klasyfikacji są sformułowane jednoznacznie i nie wprowadzają w błąd ani jego uczestników ani osób zapoznających się z jego wynikami;
- 5) organizator rankingu musi mieć prawo niezależnej weryfikacji danych zgłoszonych przez uczestników z zachowaniem zasad poufności.

§ 18.

1. Poza warunkami, o których mowa w § 17, ranking działalności zawodowej powinien odpowiadać następującym kryteriom:
  - 1) ranking tworzony w oparciu o liczbę prawników może uwzględniać wyłącznie prawników świadczących pomoc prawną w kancelarii, w tym radców prawnych i adwokatów, prawników zagranicznych, prawników wykonujących zawody, z którymi prawnicy z kancelarii mogą wspólnie wykonywać zawód, prawników stale współpracujących z kancelarią w Rzeczypospolitej Polskiej oraz magistrów prawa, z wyłączeniem prawników współpracujących okazjonalnie lub osiągających większość przychodów ze świadczenia pomocy prawnej poza kancelarią;
  - 2) ranking tworzony w oparciu o posiadane uprawnienia do świadczenia pomocy prawnej powinien wyróżnić wszystkie grupy prawników uprawnionych do świadczenia usług prawniczych, tj. adwokatów, radców prawnych, aplikantów, magistrów prawa niebędących członkami samorządu zawodowego, prawników zagranicznych, prawników wykonujących inne zawody, z którymi prawnicy mogą wspólnie wykonywać zawód, wraz ze wskazaniem ich tytułu zawodowego;
  - 3) ranking tworzony w oparciu o przychody, zyski lub wyniki finansowe powinien zawierać ustalone i ogłoszone przez organizatora szczegółowe i jednolite kryteria zapewniające porównywalność takich informacji;
  - 4) ranking tworzony w oparciu o dopuszczalne informacje o klientach powinien zawierać ustalone i ogłoszone przez organizatora kryteria, które pozwalają wyeliminować tzw. jednorazowych i okazjonalnych klientów, a udział w rankingu następuje za uprzednią zgodą klienta, o której mowa w art. 5 pkt 9 Kodeksu.
2. Do rankingów niewymienionych w ust. 1 wskazane w nim kryteria stosuje się odpowiednio.

Dział VI

Szczegółowe zasady dotyczące postępowania wobec klienta

Rozdział 1

Umowa z klientem

§ 19.

1. Umowa o świadczenie pomocy prawnej zawarta z klientem powinna w szczególności określać zakres pomocy prawnej, wysokość wynagrodzenia lub sposób jego ustalenia oraz zasady ponoszenia opłat i wydatków, a także zasady komunikacji z klientem.
2. Celem lub skutkiem umowy o świadczenie pomocy prawnej nie może być:
  - 1) wyłączenie swobody klienta w wyborze radcy prawnego lub osoby świadczącej na rzecz klienta inne usługi;
  - 2) ograniczenie przez podmioty trzecie swobody klienta w podejmowaniu decyzji, w szczególności w stosunkach między radcą prawnym a klientem;
  - 3) ograniczenie niezależności radcy prawnego, naruszenie tajemnicy zawodowej, wystąpienie konfliktu interesów lub uchybienie godności zawodu;
  - 4) naruszenie uczciwości lub rzetelności zawodowej.
3. Radca prawny może zawrzeć z klientem umowę o świadczenie pomocy prawnej bez wynagrodzenia lub za wynagrodzeniem w innej formie niż pieniężna, o ile nie narusza to przepisów prawa, postanowień Kodeksu lub Regulaminu. Jednakże radcy prawnemu nie wolno żądać od klienta jako wynagrodzenia wyrażenia zgody, o której mowa w art. 32 ust. 2 Kodeksu.
4. Postanowienia ust. 1 nie naruszają przepisów regulujących powierzenie świadczenia pomocy prawnej na podstawie przepisów prawa, udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej lub w ramach stosunku pracy lub służbowego, a także wyznaczenie zastępcy radcy prawnego oraz postanowień Regulaminu dotyczących stosunku pracy lub umowy cywilnoprawnej.

Rozdział 2

Aktywa majątkowe klienta

§ 20.

Radca prawny, który w związku ze świadczeniem pomocy prawnej wszedł w posiadanie aktywów majątkowych klienta, zobowiązany jest do dysponowania nimi zgodnie z ustaleniami poczynionymi z klientem.

§ 21.

1. Radca prawny na żądanie klienta powinien poinformować go o miejscu zdeponowania i sposobie zabezpieczenia aktywów majątkowych klienta.
2. Radca prawny może posiadać jeden rachunek wyodrębniony dla środków finansowych wszystkich klientów, chyba że z umowy z klientem wynika co innego.
3. Wszelki obrót aktywami majątkowymi klienta, w tym dokonywany między radcą prawnym a klientem, musi być ewidencjonowany i udokumentowany.

§ 22.

1. Radca prawny może w związku ze świadczeniem pomocy prawnej przechowywać aktywa majątkowe klienta jeżeli posiada odpowiednie warunki i zabezpieczenia do ich przechowywania.
2. Radca prawny jest zobowiązany na żądanie klienta wydać przechowywane aktywa majątkowe klienta niezwłocznie albo w terminie zaakceptowanym przez klienta.

Dział VII**Szczegółowe zasady dotyczące prowadzenia spraw z urzędu i udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej****§ 23.**

Po wyznaczeniu do prowadzenia sprawy z urzędu radca prawny powinien niezwłocznie:

- 1) zapoznać się z aktami sprawy, w szczególności w celu sprawdzenia, czy w sprawie nie bieżą terminy do podjęcia czynności procesowych, a także rozstrzygnięcia, czy nie zachodzą okoliczności uzasadniające złożenie wniosku o zwolnienie z obowiązku prowadzenia sprawy;
- 2) zawiadomić o ustanowieniu osobę, dla której został ustanowiony pełnomocnikiem lub obrońcą z urzędu, wskazując dane kontaktowe.

§ 24.

1. Radca prawny, w razie wystąpienia okoliczności uzasadniających zwolnienie z obowiązku świadczenia pomocy prawnej z urzędu, powinien niezwłocznie wystąpić o zwolnienie do właściwego organu, zawiadamiając jednocześnie o tym wystąpieniu osobę, dla której został ustanowiony, wskazując w tym zawiadomieniu, że do czasu zwolnienia, będzie podejmował w sprawie czynności niecierpiące zwłoki.
2. Radca prawny wnoszący o zwolnienie go z obowiązku świadczenia pomocy prawnej z urzędu ma obowiązek podjąć czynności procesowe niecierpiące zwłoki, a w razie takiego zwolnienia – przekazać innemu wyznaczonemu radcy prawnemu dokumenty i informacje związane ze sprawą.

§ 25.

W przypadku gdy osoba, dla której radca prawny został ustanowiony pełnomocnikiem lub obrońcą z urzędu, wypowiada radcy prawnemu pełnomocnictwo do prowadzenia sprawy lub upoważnienie do obrony, radca prawny obowiązany jest niezwłocznie zawiadomić o tym sąd i organ wyznaczający.

§ 26.

W przypadku sprzeczności postanowień umowy o udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej z przepisami ustawy o radcach prawnych, postanowieniami Kodeksu lub Regulaminu lub innymi przepisami samorządu radców prawnych radca prawny obowiązany jest do postępowania zgodnie z tymi przepisami oraz postanowieniami.

Dział VIII

Szczegółowe zasady dotyczące wykonywania obowiązków zastępcy radcy prawnego

§ 27.

1. Zastępca radcy prawnego po wyznaczeniu podejmuje czynności zmierzające do tymczasowego zabezpieczenia spraw klientów zastępowanego radcy prawnego, w szczególności:
  - 1) ustala stan spraw, w tym gromadzi, przegląda, zabezpiecza i wydaje klientom dokumenty prowadzonych spraw;
  - 2) dokonuje niezbędnych zawiadomień o wyznaczeniu zastępcy radcy prawnego i przyczynie jego wyznaczenia oraz o utracie możliwości wykonywania czynności zawodowych przez zastępowanego radcę prawnego;
  - 3) składa niezbędne wnioski o uwzględnienie tej okoliczności w prowadzonych postępowaniach.
2. Jakikolwiek inne czynności zastępcy radcy prawnego w imieniu osoby reprezentowanej mogą być podjęte tylko za jej zgodą oraz po zawarciu z nią umowy o świadczenie pomocy prawnej. W przeciwnym razie zastępca radcy prawnego wypowiada pełnomocnictwo do dalszego prowadzenia sprawy udzielone na podstawie decyzji o jego wyznaczeniu.
3. Jeżeli w danej sprawie zachodzi konieczność dokonania czynności zastępstwa procesowego niecierpiących zwłoki w przypadkach określonych w przepisach prawa (w tym przypadek obowiązkowego zastępstwa procesowego), a zaniechanie ich dokonania groziłoby osobie reprezentowanej niepowetowaną szkodą, zastępca radcy prawnego podejmuje te czynności. Nie dotyczy to jednak spraw, o których zastępca radcy prawnego nie miał wiedzy lub w których osoba reprezentowana nie odpowiada na próby kontaktu z jego strony, lub osoba reprezentowana nie wyraziła na to zgody, lub nie zawarła z zastępcą radcy prawnego umowy o świadczenie pomocy prawnej. W przypadkach, o których mowa w zdaniu poprzedzającym zastępca radcy prawnego może wypowiedzieć pełnomocnictwo do dalszego prowadzenia sprawy udzielone na podstawie decyzji o jego wyznaczeniu.
4. Radca prawny, dla którego dziekan okręgowej izby radców prawnych wyznaczył z urzędu zastępcę jest obowiązany do przekazania zastępcy informacji na temat prowadzonych na rzecz osoby zastępowanej spraw oraz do współpracy z zastępcą na zasadach określonych w Kodeksie dla przystępowania lub przejmowania sprawy przez innego radcę prawnego, chyba że wyznaczenie nastąpiło z przyczyn, które to uniemożliwiają.

Załącznik do Regulaminu wykonywania zawodu radcy prawnego**WZÓR****OŚWIADCZENIE**

Ja niżej podpisana/y ..... zobowiązuję się do przestrzegania nieograniczonego w czasie obowiązku zachowania w tajemnicy wszelkich informacji, o których się dowiedziałam/em w związku z wykonywaniem czynności związanych ze świadczeniem pomocy prawnej przez ..... (radcę prawnego/spółkę prawniczą). Oświadczam, że zostałem pouczony o odpowiedzialności prawnej wynikającej z naruszenia obowiązku, o którym mowa powyżej, i mam świadomość konsekwencji prawnych takiego zachowania.

